

De pianostemmer

Hoe blijft een piano in goede conditie?

Een piano die een tijdlang staat, gaat vals klinken. Hoe krijgt een pianostemmer de piano weer zuiver?

Een piano die een tijdlang staat, gaat vals klinken. Hoe krijgt een pianostemmer de piano dan weer zuiver?

Eigenlijk is een piano een snaarinstrument: voor elke toon 3 snaren en voor de laagste tonen één of twee. Als zo'n snaar uitrekt - en dus minder strak komt te staan - wordt de toon lager, en dat klinkt vals.

Voor elke toon is er één toets. Door op de toets te drukken slaat een hamertje via een ingewikkeld mechaniek tegen de snaren en klinkt een toon. Nu moeten dus de vastklinkende snaren weer op de juiste spanning gebracht worden.

Om elk van de 3 snaren apart te kunnen horen, duwt de pianostemmer een band tussen de snaren, zodat er maar één tegelijk kan klinken.

Een stemvork geeft altijd precies dezelfde toon: een A. Zo weet de stemmer hoe hoog de A van de piano moet klinken. Door de snaar strakker of losser te draaien wordt deze toon precies gelijk aan de stemvork. Daarna kan hij de andere tonen vergelijken met deze A. Eerst de afstand van 8 hele tonen, een octaaf, daarna een tert, 3 hele tonen, en een kwart, 4 tonen verschil.

Een pianostemmer kan aan de zwevingen tussen de tonen horen of het goed is:

Deze rolt bijna... oewoewoe, daar luister ik naar. Maar bijvoorbeeld een kwart heeft een zweving van ongeveer 1 per seconde; 't is bijna niet te horen, maar...

Een tert is bijna rein en het octaaf moet echt helemaal strak zijn.

Zo wordt elke snaar, elke toon, stuk voor stuk gestemd door ze te vergelijken met tonen die al gestemd zijn.

Van de laagklinkende dikke... tot de hoogklinkende dunne snaren.

Van elk stel van 3 snaren is nu de middelste gestemd, maar de buitenste nog niet. Die zijn nu aan de beurt. Eén wordt weer gedempt en de andere kan dan precies gelijk aan de middelste gestemd worden.

Als alle snaren gestemd zijn, wordt geluisterd naar de klankkleur van de toon. Als bijvoorbeeld het vilt van het hamertje te hard geworden is, klinkt de toon scherp. Door erin te prikken wordt het vilt losser en klinkt de toon minder scherp.

Dan worden de pedalen nagekeken. De rechter pedaal haalt de demper van de snaren, zodat de tonen langer kunnen doorklinken. Gedempt klinken ze korter.

De linker pedaal brengt de hamertjes dicht bij de snaren zodat ze zachter klinken.

En tot slot nog een laatste controle.

Mooi. Prima in orde. Deze piano kan er voorlopig weer tegen!